

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/93/2014
Identifikačné číslo spisu:	8014200242
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8014200242.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa Juraja Rohaľa, bytom Radvaň nad Laborcom 165, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č.8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. apríla 2014, č. k. 5Sd/15/2014-14, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. apríla 2014, č. k. 5Sd/15/2014-14 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo 470 505 1680 0 z 20. decembra 2013 zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 30. apríla 2014, č. k. 5Sd/15/2014-14, potvrdil rozhodnutie číslo 470 505 1680 0 z 20. decembra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 5. mája 2002. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ je od 1. mája 2001 poberateľom výsluhového príspevku, pre nárok na ktorý mu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 29.7.1966 do 26.9.1968 a doba služby príslušníka Policajného zboru SR od 16.3.1978 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru od 1.1.2000 do 30.4.2001 v III. kategórii funkcií. Výsluhový príspevok navrhovateľa sa považuje za výsluhový dôchodok. Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení odpracovaním potrebnej doby 20 rokov v I. kategórii funkcií a dosiahnutím veku 55 rokov (5. mája 2002), t. j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“). Keďže navrhovateľovi vznikol nárok na

starobný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, o ktorom podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení rozhoduje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o tejto dávke je vylúčená, podľa názoru krajského súdu odporkyňa nepochybila, keď zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok. Preto preskúmané rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že prijatie zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť v tom istom roku, v ktorom dovŕšil vek 55 rokov, vylúčilo možnosť priznať mu starobný dôchodok po dosiahnutí veku 55 rokov. Pri priznaní výsluhového príspevku, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok, nebolo zohľadnené jeho zaradenie do I. kategórie funkcií a nebola mu zhodnotená ani všetka doba dôchodkového poistenia.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. V jeho prípade nemožno postupovať podľa prechodného ustanovenia § 261 ods. 1 zákona, keďže navrhovateľ nebol nepretržite zamestnaný ku dňu 31. decembra 2003. Poukázala na skutočnosť, že o starobnom dôchodku navrhovateľa, na ktorý vznikol nárok pred 1. júlom 2002 nemá odporkyňa vzhľadom na ustanovenie § 142 zákona o sociálnom zabezpečení kompetenciu rozhodovať a v jeho prípade nemožno postupovať ani podľa prechodného ustanovenia § 261 ods. 1 zákona, keďže navrhovateľ nebol nepretržite zamestnaný ku dňu 31. decembra 2003. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka zachovania nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku z dôvodu splnenia vekovej podmienky 55 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 261 ods. 1 vety prvej až tretej zákona č. 461/2003 Z. z. suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Náhradné doby získané po vzniku nároku na starobný dôchodok sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z obsahu dávkového spisu odporkyne je zrejmé, že navrhovateľ vykonával profesionálnu službu policajta v rozsahu viac ako 25 rokov a po ukončení služobného pomeru mu bol priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 ods. 1 a § 211 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 73/1998 Zb., pričom pri priznaní

výsluhového príspevku sa na kategórie funkcií neprihliadalo. Podľa žiadosti o starobný dôchodok služobný pomer policajta ukončil dňom 30.04.2001 a po tomto dni do dovŕšenia dôchodkového veku 55 rokov, teda do 05.05.2002 už nebol zamestnaný, len evidovaný na úrade práce (do 30.09.2002). V dobe od 24.11.2008 do 26.11.2008 bol dobrovoľne dôchodkovo poistený.

Navrhovateľ, narodený 05.05.1947, splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods.1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom 5. mája 2002, ktorým dovŕšil vek 55 rokov.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré je prechodným ustanovením, sa výsluhový príspevok, na ktorý vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 73/1998 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti tohto zákon.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužívajú §§ 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že tam uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužívajú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok, ktoré do 30. júna 2002 už vznikli.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľovi splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§129 až § 145) dňom 05. mája 2002. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že navrhovateľ bol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie až do 30.09.2002, ani neskoršie dobrovoľné dôchodkové poistenie (v roku 2008).

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Vzhľadom na uvedené je nesprávne tvrdenie navrhovateľa, že zákon č.328/2002 Z.z. (účinný od 01.07.2002) vylúčil možnosť, aby požiadal o starobný dôchodok

Podľa § 121 ods. 2 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky pri súbehu nároku na príspevok a na starobný, invalidný, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení patrí oprávnenému podľa jeho voľby buď príspevok, alebo dôchodok.

Navrhovateľ po vzniku nároku na starobný dôchodok nebol naďalej nepretržite zamestnaný k 31.decembru 2003. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Ako je vyššie uvedené, a ako správne konštatoval aj krajský súd, nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods.1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľovi nesporne vznikol už ku dňu 5. mája 2002 a zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra SR rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov teda aj o nároku na starobný dôchodok (prípadne o jeho zvýšení za dobu ďalšieho poistenia), nie je v

danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 ako to predpokladá ustanovenie § 261 ods.1 zákona o sociálnom poistení.

Pokiaľ však krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, že odporkyňa nepochybila, ak zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok, tento jeho záver nie je správny. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia právnych predpisov odporkyňa nie je oprávnená v danom prípade o žiadosti o starobný dôchodok rozhodnúť - táto kompetencia patrí príslušnému orgánu Ministerstva vnútra SR.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladné so zákonom a preto § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok postúpi na rozhodnutie príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. b) zák.č.100/1988 Zb., t. j. príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1 v spojení s § 151 ods.1 O.s.p., lebo navrhovateľ ich náhradu nežiadal a odporkyni náhrada trov konania nepatrí

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.